

УДК 373.2:81'233

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-6\(52\)-899-909](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-6(52)-899-909)

Українець Аліна Ігорівна викладач кафедри іноземних мов і новітніх технологій навчання, Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир, тел.: (097) 965-25-88, <https://orcid.org/0009-0007-1380-1746>

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ ВМІНЬ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Анотація. У статті досліджено одну з актуальних проблем сучасної педагогіки — формування комунікативних умінь у дітей дошкільного віку за допомогою інтерактивних технологій. У зв'язку зі зростанням інтересу до раннього навчання іноземних мов, особливого значення набуває пошук ефективних методів і засобів, які б сприяли всебічному мовленнєвому розвитку дитини. Інтерактивні технології розглядаються як важливий ресурс у формуванні комунікативної компетентності дошкільників, оскільки дозволяють активізувати пізнавальну діяльність, створити мотиваційне середовище та забезпечити індивідуалізацію навчання відповідно до вікових особливостей. У теоретичному розділі проаналізовано психологічні, лінгвістичні та педагогічні основи формування комунікативних умінь у дітей 4–6 років.

Акцентовано увагу на таких важливих механізмах мовленнєвої діяльності, як мовленнєва інтенція, осмислення мовного матеріалу, випереджальне відбиття, пам'ять, попереджувальний синтез та реалізація висловлювань. Висвітлено структуру комунікативної компетенції, яка охоплює п'ять взаємопов'язаних компонентів: мовленнєву (уміння формулювати думку), мовну (володіння лексико-граматичним матеріалом), дискурсивну (вміння будувати зв'язне висловлювання), соціокультурну (знання норм спілкування) та соціолінгвістичну (уміння адаптувати мовлення до ситуації спілкування).

Практична частина містить опис авторської методики навчання іноземної мови, що базується на інтерактивному підході. Основу методики складають ігрові форми, дидактичні ігри, рольові ситуації, групові та парні види діяльності, які сприяють формуванню мовленнєвої активності, розвитку навичок діалогічного мовлення та комунікативної ініціативи. У ході педагогічного експерименту було визначено динаміку розвитку комунікативних умінь у дітей експериментальної та контрольної груп. Аналіз отриманих результатів підтвердив ефективність інтерактивних методів: діти виявили підвищену мотивацію до навчання, покращення вимови, збагачення словникового запасу та вміння вступати у прості комунікативні ситуації.

У висновках сформульовано практичні рекомендації для вихователів та вчителів-методистів щодо впровадження інтерактивних технологій у навчально-виховний процес. Запропоновані підходи сприяють створенню сприятливого мовного середовища, підвищенню рівня мовленнєвої готовності дітей до подальшого навчання в школі, розвитку комунікативної культури, а також формуванню позитивного ставлення до вивчення іноземних мов у майбутньому.

Ключові слова: комунікативна компетенція, дошкільна освіта, інтерактивні технології, мовленнєвий розвиток, іноземна мова, рольова гра, освітній експеримент.

Ukrainets Alina Ihorivna Lecturer at the Department of Foreign Languages and Innovative Teaching Technologies, Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, tel: (097) 965-25-88, <https://orcid.org/0009-0007-1380-1746>

THE USE OF INTERACTIVE TECHNOLOGIES AS A MEANS OF DEVELOPING COMMUNICATIVE SKILLS IN PRESCHOOL CHILDREN

Abstract. The article addresses a pressing issue in contemporary education—the development of communication skills in preschool children through the use of interactive technologies. Given the increasing interest in early foreign language learning, the search for effective methods and tools that support holistic language development has become especially relevant. Interactive technologies are viewed as an effective pedagogical resource that enhances the quality of communicative competence formation in preschoolers by activating cognitive activity, fostering a motivating learning environment, and ensuring an individualized approach tailored to children's developmental needs.

The theoretical part of the article presents an analysis of the psychological, linguistic, and pedagogical foundations for the acquisition of communicative competence in children aged 4–6. The mechanisms of speech activity—such as communicative intention, comprehension of linguistic input, anticipatory reflection, memory, predictive synthesis, and realization of utterances—are discussed. The structure of communicative competence is explored in detail, including five interrelated components: linguistic competence (knowledge of grammar and vocabulary), speech competence (ability to express ideas), discursive competence (ability to construct coherent discourse), sociocultural competence (awareness of cultural and social norms), and sociolinguistic competence (adaptation of speech to context and audience).

The practical section of the article outlines the design and implementation of an original methodology for teaching foreign languages based on an interactive approach. This methodology incorporates game-based learning, role-playing, collaborative activities, and pair work, which are well-suited to the developmental characteristics of

preschoolers. The pedagogical experiment revealed a significant increase in the communication skills of the children in the experimental group compared to the control group. Improvements were noted in pronunciation, vocabulary development, the ability to engage in simple dialogues, and overall speech initiative and motivation.

The article concludes with practical recommendations for preschool educators and methodologists on how to integrate interactive technologies into the educational process. The proposed approach contributes to the creation of a supportive linguistic environment, prepares children for future academic success, enhances their communication culture, and fosters a positive attitude toward language learning from an early age.

Keywords: communicative competence, preschool education, interactive technologies, speech development, foreign language, role-playing, educational experiment.

Постановка проблеми. Проблема формування комунікативних умінь дітей дошкільного віку є надзвичайно актуальною, вивчення іноземної мови (ІМ) дітей дошкільного віку «не лише розвиває індивідуальні мовленнєві здібності дитини, а й створює передумови для вивчення нею в майбутньому інших мов, спрощує їй життя в багатонаціональній державі та світі, виховує толерантне ставлення до носіїв іншою культури та мови». Питанню раннього вивчення іноземної мови присвячено низку досліджень, зокрема роботи Л. С. Виготського, С. И. Рубінштена, Б. Уайта, ДЖ. Брунера, В. Пенфільда, Р. Робертса, Т. Еліота, З.Я. Футермана, І.Л. Шолпо, та інших.

Серед завдань навчання ІМ у дошкільних навчальних закладах (ДНЗ) основними визначено: виховання інтересу до культури, традицій, звичаїв людей, які розмовляють іншою мовою; відкритість для контактів, толерантність до несхожої культури, повага до її носіїв; стимулювання навичок соціальної комунікації; прищеплювання елементарних навичок усного мовлення (розуміння, говоріння); сприяння набуттю дошкільником елементарних лінгвістичних знань; розвиток мовленнєвих здібностей; формування ціннісного ставлення до іншомовного довкілля.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням формування комунікативної компетенції займалися відомі вітчизняні та зарубіжні вчені: Д. Хаймсом, Н. Хомскім, М. М. Бахтіна, М. Хомського, Л. В. Щерби М. Халідеем, Д.А. Вілкінзом та інші. Але проблемі використання інтерактивних технологій як засобу формування комунікативної компетенції у дітей дошкільного віку приділено недостатньо уваги. Тому, дана тема є актуальною та потребує подальшого розвитку. Сказане обумовлено виводить тему дослідження «Використання інтерактивних технологій як засобу формування комунікативних вмінь дітей дошкільного віку». Об'єктом дослідження є процес формування КК у дітей дошкільного віку шляхом використання інтерактивних технологій.

Мета статті – дослідження методики використання інтерактивних технологій як засобу формування комунікативних умінь дітей дошкільного віку.

Гіпотеза даного дослідження: ми припустили, що використання інтерактивних технологій у процесі формування КК дітей дошкільного віку буде ефективним, якщо воно буде побудоване на інтерактивних методах навчання. Метою дослідження є розробка, методика використання інтерактивних технологій, наукове та експериментальне підтвердження її ефективності у процесі формування КК дітей ДНЗ.

Виклад основного матеріалу. Дослідження поставленої мети передбачає певні завдання: аналіз психологічних особливостей дітей дошкільного віку з метою подальшого формування на цій основі вимог до вправ, пов'язаних з використанням інтерактивних технологій; дослідження структури КК та пошуку методів підвищення ефективності її навчання; вивчення цілеспрямованості та доцільності використання інтерактивних технологій у процесі формування комунікативної компетенції у дітей дошкільного віку; Розробка методики формування КК дітей дошкільного віку на основі інтерактивних технологій та експериментальна перевірка її ефективності. Для вирішення завдань використовуються такі методи: вивчення та критичний аналіз зарубіжної та вітчизняної літератури по темі; спостереження; навчальний експеримент. Теоретична новизна дослідження полягає у відборі інтерактивних технологій необхідних та досяжних для формування комунікативних вмінь дітей ДНЗ, у виокремленні структури та змісту КК дітей дошкільного віку. Практична значимість полягає у високій результативності запропонованого інноваційного підходу у формуванні КК у дітей дошкільного віку.

Психологічні механізми формування комунікативної компетенції Визнання на державному рівні доцільності запровадження іноземної мови у початковій школі змушує замислитись над завданням раннього шкільного навчання цього предмета і можливостями їх реалізації. Як відомо, сучасні нормативні матеріали орієнтують вчителів на формування в учнів певного рівня іншомовної комунікативної компетенції, тобто здатності спілкуватися іноземною мовою на міжкультурному рівні. На початковому ступені мають бути закладені основи комунікативної компетенції, необхідні й достатні для їх подальшого розвитку в курсі вивчення іноземної мови в середній школі. Аналіз спеціальної літератури, зокрема робіт вітчизняної (Л. С. Виготський, С. И. Рубінштен) та зарубіжної (Б. Уайт, ДЖ. Брунер, В. Пенфільд, Р. Робертс, Т. Еліот) психології доповнений надбаннями позитивного педагогічного досвіду та досвіду авторів, переконує в тому, що початок раннього вивчення іноземної мови містить у собі вагомі психологічні передумови для оволодіння молодшими школярами основами елементарної комунікативної компетенції. Найважливішими, на наш погляд, є такі чинники: вікові, психофізіологічні й психічні характеристики учнів; досвід дітей у рідній мові; відчуття ними новизни предмета; наявність в учнів досить сильної мотивації, зумовленої співпаданням мови з періодом інтенсивної соціалізації учнів початкових класів; потенційні можливості предмета для успішного розв'язання головних завдань дошкільної

освіти: стимуляції пізнавальної мотивації дітей, максимальної соціалізації кожної дитини, розвитку її особистості, підготовки до діалогу культур.

Перевагою дошкільників є також потенційно великі можливості довготривалої пам'яті. Так, спостереження показують: за умови стимулювання властивої для цього віку ігрової або пізнавальної мотивації діти досить легко й міцно запам'ятовують не тільки окремі слова або словосполучення, але й мовні кліше, фрази, мікродіалоги, римівки, віршики.

Загальновідомо, що одне з головних психолого-дидактичних завдань початкової школи полягає у створенні ситуації соціального розвитку дитини (в термінології Л.С.Виготського). Важливу психологічну передумову соціалізації дошкільнят становлять їхні особистісні характеристики: безпосередність, довірлива підлеглисть авторитету вчителя, яскрава емоційність, реактивність, вразливість до новизни, естетичне ставлення до довкілля, допитливість, широта інтересів, сугестивність, розвинута уява. Брак життєвого досвіду, знань у дітей цього віку часто компенсується бурхливим фантазуванням. Фантазія ж, як це доведено психологами і дидактами, прискорює творчий процес у десятки разів. Нині внаслідок інформаційного вибуху пік здатності до творчої уяви, фантазії змістився до 8- 10 років, і дошкільнє навчання англійської мови співпадає з найсприятливішим періодом для розкриття творчого потенціалу особистості учня, для його соціалізації. Однак при виборі початку запровадження цього предмета слід вважати на весь комплекс психологічних факторів.

Перший механізм, який ми вважаємо провідним для нашого дослідження, це інтенція. Терміном інтенція в психології позначається суб'єктивна спрямованість на об'єкт, активність свідомості суб'єкта. Багато великих вчених звертаються до цього поняття. Австрійський психолог філософської орієнтації Ф. Brentano поставив його в центр своєї системи, що пояснює природу свідомості, яка повинна була, за задумом автора, скласти основу нової психології. Е. Гуссерль, К. Штумпф, Т. Ліппс були послідовниками ідей Brentano. У наші дні поняття інтенції розглядається Дж. Серліо, фахівцем у галузі лінгвістики і філософії мови. Зберігаючи основну характеристику інтенцій - їх спрямованість на об'єкти світу, він підкреслив їх значення як інструмент співвіднесення суб'єкта із зовнішнім світом. Ми розглядаємо феномен інтенції в контексті функціонування мовних процесів, не поширюючи його на всі ментальні стани. На нашу думку, є підстави вважати, що спрямованість на інтенціональність представляє собою специфічну і істотну властивість мови.

У якості одного з основних механізмів мовної діяльності виступає і осмислення. Осмислення - це процес становлення (у продукції) або відтворення (у рецепції) змістових зв'язків у висловленні. Як відзначалося вище, це можуть бути зв'язки й усередині речення, між реченнями; зв'язки цілого й частини, супідрядності підпорядкування, домінування й другорядності і т.д. За допомогою осмислення здійснюється змістова організація продукovanого й сприйманого повідомлення від самого загального змісту до міжпонятійних

зв'язків. У рецепції реалізується зворотній напрямок. Внутрішнім механізмом такої організації є перекодування за рахунок об'єднання, угруповання, розчленовування, виділення головного, установлення еквівалентних замінів і т.д.

Хоча у дітей ДНЗ процес осмислення ще не є ведучим, проте слід передбачити вправи, які направляли б мислення на засвоєння окремих зразків мови. На прикладі рецептивних видів мовної діяльності розглянемо 2 фактори, які впливають на процес осмислення: змістоорганізованість самого сприйманого вербального матеріалу; пам'ять, яка є єдиним загальним функціональним механізмом усієї інтелектуальної діяльності людини. Поряд із пам'яттю, важливу роль у мовній діяльності відіграє механізм випереджального відбиття. Це «двуплановий» механізм, що по-різному виявляється в рецепції і продукції. Імовірніше прогнозування полягає у висуванні дитиною, що сприймає інформацію, найбільш імовірних гіпотез і наступного їхнього підтвердження або відхилення в процесі сприйняття. Даний механізм дає підставу тому факту, що на ранніх етапах навчання іноземній мові, коли комунікативний досвід дитини ще не є досить повноцінним, сприйняття усного повідомлення ускладнюється, відбувається дуже повільно, так як механізм імовірного прогнозування на нових мовних засобах недостатньо сформований. Весь механізм функціонує уповільнено і не дає тієї переваги, яка забезпечить точне прогнозування: точності, швидкості і повноти дії, яка відбувається.

Частковим проявом загально психологічного механізму випереджального відбиття є механізм попереджального синтезу. Він виконує особливу роль у говорінні. Дія попереджувального синтезу поширюється на рівень фрази, змістового шматка й інформації в цілому. Відповідно цей механізм діє в процесі говоріння по трьом лініям попередження в мовній послідовності: словесно-артикуляційної стереотипії (усередині слова); лінгвістичних зобов'язань (між словами, зв'язаними лінгвістичною ймовірністю; змістових зобов'язань розкриття задуму, що виявляються на відрізках висловлення більших, ніж речення. Останнім важливим механізмом мовленнєвої діяльності ми вважаємо механізм реалізації. У роботах Л.С. Виготського, А.А. Леонт'єва та інших розглянуто процес реалізації думки у висловлювання, який містить в собі 3 компоненти: план вираження, план змісту, реалізація висловлювання.

Відповідним чином, розвиток дитини на уроці іноземної мови позитивно позначається не тільки на рівні сформованості мовної діяльності, але й що не менш важливо, на особистісному розвитку дитини в цілому. Однак для успішного розв'язання методичної проблеми нашого дослідження слід розглянути питання структури КК і її зміст, які будуть необхідними для дітей 4-6 років. Даному питанню присвячений наступний параграф цієї глави.

Головна мета навчання іноземної мови у ДНЗ полягає у формуванні у дітей комунікативної компетенції, базою для якої є комунікативні уміння, сформовані на основі мовних знань і навичок. Розвиток комунікативної компетенції залежить від соціокультурних і соціолінгвістичних знань, умінь і навичок, які

забезпечують входження особистості в інший соціум і сприяють її соціалізації в новому для неї суспільстві. Сутність комунікативного підходу у викладанні мови розкривається в терміні комунікативна компетенція.

Сучасні уявлення мовознавців про мовленнєве спілкування, або мовленнєву комунікацію почали формуватися в теорії психології і соціології задовго до появи лінгвістичних праць, у назві яких стояло слово "спілкування", або "комунікація". Розуміння проблем мовленнєвого спілкування є складовою частиною лінгвістичних концепцій було створено на основі загально-психологічної теорії діяльності.

Комунікативна компетенція набувається в процесі соціалізації особистості під впливом комплексу соціальних факторів: культурно-етнічна приналежність, рівень освіти, соціальний стан, професія, вік. Набір компонентів комунікативної компетенції фахівців визначається, не в останню чергу, сферою його професійної діяльності, але толерантність, упевненість, адаптивність, тактовність, самовладання, організаторські здібності, цілеспрямованість, відповідальність будуть відмічатися для всіх рівнів. Уміння вербального спілкування виявляється в комунікативній компетентності індивідуума, про сформованість якої свідчать наступні ознаки розумової діяльності: настанова на аналіз, здатність до самооцінки та інтерпретації своєї комунікативної поведінки; гнучке реагування на різні комунікативні ситуації; уміння ініціювати й самостійно організувати комунікативну взаємодію.

Разом з тим, сучасний світ вимагає значно вищих компетенцій, ніж спілкування на елементарному рівні. Ця мета передбачає взаємопов'язаний розвиток компетенцій дітей засобами іноземної мови для підготовки їх до міжкультурного спілкування в різноманітних сферах життєдіяльності. Відправним пунктом в організації такої роботи є розуміння того, що самий надійний шлях перетворення навчання мови у розвиваючий процес – це можливість поставити дітей перед необхідністю вирішувати комунікативні завдання, тобто завдання спілкування, оскільки вони є важливою умовою та необхідним компонентом праці, пізнання та орієнтації людини у світі. Одиницею організації навчального матеріалу і навчального процесу є ситуація, що розглядається в широкому соціокультурному контексті, тобто з використанням елементів, що дозволяють створити умови для прилучення дітей до культури країни, мова якої вивчається, до психології її носія. Спілкування, як правило, проходить у безпосередньому контакті учасників, обізнаних з умовами, в яких відбувається комунікація.

Сприятливими дидактичними умовами вважаємо доцільним визначити: врахування вікових особливостей дітей дошкільного віку; успішну соціалізацію та сприятливі соціальні умови; відпрацювання вчителями оптимальних механізмів мовлення; педагогічну майстерність вчителя; стимулювання дошкільнят до вивчення мови; впровадження прийомів активізації навчально-пізнавальної діяльності дітей; забезпечення дошкільників методичними

матеріалами, що містять необхідну інформацію для комплексного формування комунікативної компетенції; розвиток пізнавальної діяльності дитини; сприятливі умови та комунікативну поведінку співрозмовників; моделювання у навчальному процесі типових ситуацій спілкування. Серед ключових компетентностей (соціальна, полікультурна, інформаційна, самоосвітня, мовленнєва) значна роль належить саме комунікативній компетенції, тому що, комунікативна компетентність означає не лише вміння спілкуватися рідною та іноземними мовами, а ще й характеризується умінням взаємодіяти з людьми: навичками роботи у групі, умінням володіти різними соціальними ролями у колективі.

Вчені довели, що комунікативна здатність людини ґрунтується на таких компетенціях: Мовленнєва (розуміння, говоріння, письмо); Мовна (знання фонетики, графіки, орфографії, лексики, граматики); Дискурсивна (комунікативні вміння, пов'язані з умовами реалізації окремих мовленнєвих функцій із застосуванням адекватних мовних моделей-зразків). Розумінню сутності поняття комунікативної компетенції сприяє аналіз його структури. Однак, існує невизначеність щодо структури комунікативної компетенції. Ми вважаємо доцільним зупинитися на структурі комунікативної компетенції дітей 4-6 років, що складається з таких чинників: а) мовленнєвої компетенції, що ґрунтується на двох видах компетенцій: в аудіюванні та говорінні. Ми зазначимо, що у даному випадку у дітей ДНЗ до мовленнєвої компетенції входить лише говоріння та аудіювання; б) мовної компетенції, що є інтегративною та включає мовні знання (лексичні, граматичні, фонетичні), відповідні навички. Знання лише мовного матеріалу не забезпечує формування мовленнєвих умінь, учні мають здобути відповідні мовні знання, і в них необхідно сформувати конкретні мовленнєві навички для створення та розпізнання інформації; в) дискурсивної компетенції, що включає комунікативні вміння, пов'язані з умовами реалізації окремих мовленнєвих функцій із застосуванням адекватних мовних моделей-зразків; г) соціокультурної та соціолінгвістичної компетенції, що включають знання, уміння використовувати у спілкуванні та пізнанні іншомовні соціокультурні і соціолінгвістичні реалії. Іншими словами, це – сформованість в учнів цілісної системи уявлень про національно-культурні особливості країни, що дозволяє асоціювати з мовною одиницею ту ж інформацію, що і носій мови, і досягти у такий спосіб повноцінної комунікації.

Вміння реалізації мовленнєвих функцій із застосуванням адекватних мовних моделей-зразків Використання у спілкуванні соціокультурних та соціолінгвістичних реалій Аудіювання Граматика Фонетика Лексика Говоріння. Складові комунікативної компетенції дітей ДНЗ Науковці виокремлюють такі складові комунікативної компетентності: орієнтованість у різноманітних ситуаціях спілкування, яка заснована на знаннях і життєвому досвіді індивіда; спроможність ефективно взаємодіяти з оточенням завдяки розумінню себе й інших при постійній видозміні психічних станів, міжособистісних відносин і умов соціального середовища; адекватна орієнтація людини в самій собі -

власному психологічному потенціалі, потенціалі партнера, у ситуації; готовність і вміння будувати контакт з людьми; внутрішні засоби регуляції комунікативних дій; знання, вміння і навички конструктивного спілкування; внутрішні ресурси, необхідні для побудови ефективної комунікативної дії у визначеному колі ситуацій міжособистісної взаємодії. Основними комунікативними вміннями є: вміння здійснювати усномовленнєве спілкування (у монологічній і діалогічній формах); вміння розуміти зі слуху зміст автентичних текстів; вміння читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту, розглядаючи їх як джерело різноманітної інформації і як засіб оволодіння нею; вміння здійснювати спілкування у писемній формі відповідно до поставлених завдань; вміння адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння мовою іноземною; вміння використовувати у разі необхідності невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів. До комунікативних вмінь дітей дошкільного віку слід віднести, перш за все, наступні вміння: привітатися; попрощатися; представити себе; представити когось; називати щось/когось; давати елементарну характеристику комусь/чому; повідомляти про належність когось/чого певній особі; розуміти та виконувати команди (вказівки); повідомляти про спроможність виконувати певні дії; вітати зі святом; просити вибачення; висловлювати подяку.

Діти здатні керувати процесом фантазування для досягнення певної мети. Тому, під час навчання дошкільників англійської мови передбачає на заняттях моделювати нетипові ситуації спілкування реального життя, як це робиться при навчанні школярів та дорослих, а використовувати різні уявні, ігрові, казкові ситуації. Для цього потрібно створити відповідну ситуацію спілкування (гру), під час якої вводиться чи розучується певний мовний матеріал. Досліджено, що для дітей дошкільного віку одним із основних видів діяльності є гра. Діти пізнають оточуючий світ у процесі навчальної діяльності. Особливо їм подобається гра за ролями, у процесі якої вони обирають поведінку (у тому числі і мовленнєву) певного персонажа чи уявної особи. Саме цю особливість мають широко використовувати вчителі під час навчання іноземної мови. Як один із ефективних видів діяльності на уроці рольова гра може відбуватися успішніше, якщо учням запропонувати наочний сюжетний матеріал, який спрямував би хід рольової гри у найбільш оптимальному для оволодіння навчальним матеріалом напрямі. Це можуть бути яскраві сюжетні малюнки, відеофільми, електронні навчальні засоби тощо. У дошкільному віці домінуючою функцією свідомості є пам'ять. Зростає обсяг мимовільної пам'яті, якщо вона включена в активну розумову діяльність чи пов'язана з матеріалом, зміст якого викликав у дитини безпосередній інтерес, зацікавленість. Розвивається смислова пам'ять. Ефективність смислової словесної пам'яті залежить від того, наскільки текст, що запам'ятовується, зрозумілий дитині. Треба пам'ятати і про явище ремінісценції:

відстрочене відтворення дає кращі результати, ніж відразу після запам'ятовування. Це стосується не тільки віршів, оповідань, а й того, що дитина побачила, прослухала, що на неї справило емоційне враження. Таку особливість пам'яті слід враховувати на заняттях у дитячому садку. У деяких дітей ремінісценція виявляється яскраво. Вони не можуть відтворити те, про що їм розповідали. Це створює видимість, що дитина не зрозуміла, не засвоїла матеріалу. Наприкінці старшого дошкільного віку продуктивність обох видів пам'яті (мимовільної та довільної) майже однакова.

Отже, мимовільне запам'ятовування відіграє значну роль у навчальній діяльності молодшого школяра. В старшому дошкільному віці образне запам'ятовування є найпродуктивнішим. Тому наочність має велике значення не тільки для розуміння, а й для запам'ятовування нового соціокультурного матеріалу. На нашу думку, саме ці вікові особливості дітей дошкільного віку є визначальними. Знання і врахування їх допоможе нам ефективно та раціонально організовувати процес формування лексичної компетенції у дітей даного віку, адекватно використовувати наявні засоби навчання та реально прогнозувати результати діяльності відповідно до умов навчання.

На підставі висловленого можна зробити наступні висновки: формування КК дітей ДНЗ буде успішнішим, якщо дотримуватися наступних психологічних механізмів: інтенція; осмислення; випереджальне відбиття; попереджальний синтез; реалізація. структура КК дітей 4-6 років складається із наступних компонентів: мовленнєва компетенція; мовна компетенція; дискурсивна компетенція; соціокультурна та соціолінгвістична компетенція. форми КК припускають освоєння наступних умінь: - умінням слухати, сприймати і відтворювати інформацію; - вести діалог; - брати участь у дискусіях; - вести переговори; - уміння переконувати і відстоювати свою точку зору, тобто спілкуватися. 4) вивчення вікових особливостей дітей дошкільного віку дозволяє розробити основні вимоги до інтерактивного методу навчання.

Література:

1. Бирюк О.В. Формування соціокультурної компетенції майбутніх учителів засобами англomовних публіцистичних текстів. *Вісник ЖДПУ*. Житомир: Вид. центр ЖДПУ. 2003. Вип. 12. С. 157–159.
2. Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. Київ, 2013. 590 с.
3. Коваленко О. Про вивчення іноземних мов у 2006–2007 н.р. Методичні рекомендації. *Іноземні мови в навчальних закладах*. 2006. № 3. С. 6–12.
4. Махінов В.М. Виховний та соціокультурний потенціал уроку іноземної мови в початковій школі. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 17. Теорія і практика навчання та виховання: зб. наук. праць. Київ: НПУ. 2008. Вип. 7. С. 24–39.
5. Симоненко Н. Інтерактивні методи в гуманітарній освіті. *Управління школою*. 2005. № 34. С. 18–21.

References:

1. Byriuk, O. (2003). Formuvannia sotsiokulturnoi kompetentsii maibutnikh uchyteliv zasobamy anhlo movnykh publitsystychnykh tekstiv [Formation of socio-cultural competence of future teachers by means of English-language journalistic texts]. *Visnyk ZhDPU* [Bulletin of the Zhdpu], 12, 157–159. [in Ukrainian].
2. Bihych O.B., Borysko N.F., Boretska H.E. *Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka* [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice]: pidruchnyk dlia stud. klasychnykh, pedahohichnykh i linhvistychnykh universytetiv. Kyiv, 2013. 590 s. [in Ukrainian].
3. Kovalenko O. (2006) Pro vyvchennia inozemnykh mov u 2006-2007 n.r. *Metodychni rekomendatsii* [Про вивчення іноземних мов у 2006–2007 н.р. Методичні рекомендації]. *Inozemni movy v navchalnykh zakladykh* [Foreign languages in educational institutions], 3, 6–12. [in Ukrainian].
4. Makhinov V.M. (2008) *Vykhovnyi ta sotsiokulturnyi potentsial uroku inozemnoi movy v pochatkovii shkoli* [Educational and sociocultural potential of a foreign language lesson in primary school]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova. Serii 17. Teoriia i praktyka navchannia ta vykhovannia: zb. nauk. Prats* [Scientific journal of the NPU named after M.P. Drahomanova. Series 17. Theory and practice of teaching and upbringing: coll. of science works], 7, 24–39. [in Ukrainian].
5. Symonenko N. (2005) *Interaktyvni metody v humanitarnii osviti* [Interactive methods in humanitarian education]. *Upravlinnia shkoloiu* [School management], 4, 18–21. [in Ukrainian].